

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7.	DENETİM BULGULARI	11
8.	EKLER.....	20

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2019 - 2020 Yılları Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması	5
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı	5
Tablo 3: 2019–2020 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması	6

KISALTMALAR

BT	: Bilgi Teknolojileri
CK	: Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
DTGM	: Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
DMK	: Devlet Memurları Kanunu
EKAP	: Elektronik Kamu Alımları Platformu
GVK	: Gelir Vergisi Kanunu
KİK	: Kamu İhale Kurumu
KDV	: Katma Değer Vergisi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
MYS	: Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi ve Yeni Harcama Yönetim Sistemi
RG	: Resmi Gazete

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Konusu Aynı Olan Hizmet Alımlarının Doğrudan Temin Limiti Altında Kalınmak Amacıyla Parçalara Bölünerek Gerçekleştirilmesi
2. Kamu İhale Kanunu'na Göre Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Kanunda Öngörülen % 10'luk Sınırın Aşılması
3. Doğrudan Temin Usulü İle Yapılan Alımların Elektronik Kamu Alımları Platformu Kullanılarak Kamu İhale Kurumuna Bildirilmemesi
4. Limitler Kapsamında Yapılan Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Tüm kamu kurumları gibi Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü(DTGM)'nin de en temel dayanağı Anayasa olup, Anayasası'nın 64. maddesi çerçevesinde faaliyetlerini icra etmektedir. Söz konusu madde "*Devlet, sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur. Sanat eserlerinin ve sanatçının korunması, değerlendirilmesi, desteklenmesi ve sanat sevgisinin yayılması için gereken tedbirleri alır*" şeklindedir.

Anayasa'nın bu maddesi doğrultusunda DTGM 10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanun ile kurulmuştur. 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı KHK ile mezkûr Kanunun adı "Devlet Tiyatroları Personeli Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiş, 10 uncu maddesinin (B) fıkrasında yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde, 19'uncu maddesinde yer alan "bir tüzükle" ibaresi "Cumhurbaşkanınca çıkarılan bir yönetmelikle" şeklinde değiştirilmiş olup, 1 ila 4'üncü maddeleri, 12'inci maddesi, 15'inci maddesi, 20 ila 22'inci maddeleri, 24'üncü maddesi, ek 7'inci maddesi ve geçici 1 ila geçici 5'inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Devlet Tiyatrolarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar yeniden düzenlenmiştir.

4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Onbirinci Bölümü 128'inci maddesi ile Ankara'da Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliği haiz ve özel bütçeli Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Devlet Tiyatroları bir Genel Müdür tarafından yönetilir. Genel Müdüre yardımcı olmak üzere Genel Müdür Yardımcısı atanabilir.

Aynı kararnamenin 129'uncu maddesiyle DTGM görevleri;

"-Genel Müdürlük Bakanın onayı ile yurt içinde ve yurt dışında milli ve milletlerarası festivaller ile turneler düzenleyebilir.

-Genel Müdürlük mali, idari ve teknik imkânların müsaadesi içinde Ankara'da ve memleketin lüzum göreceği yerlerinde tiyatrolar kurabilir, mevcutları birleştirir ve bunları kaldırabilir.

-Ankara ve İstanbul dışında Genel Müdürlüğe bağlı olarak kurulacak tiyatrolar, tercihen rejisör niteliğinde bir müdür yönetiminde, kendi kadrosundaki sanatkâr ve uzman memurlar veya merkezden gönderilecek sanatkar, uzman memurlarla çalıştırabileceği gibi tertiplenecek turnelerle de faaliyette bulundurulabilir.”

şeklinde belirlenmiştir.

DTGM ile ilgili birincil mevzuat aşağıda yer almaktadır:

5441 Sayılı Devlet Tiyatroları Personeli Hakkında Kanun

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu

4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

Yıllık Bütçe Kanunları

4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

DTGM; nitelikli Türk eserleri ile evrensel değerdeki yabancı eserleri yüksek düzeyde temsil etmek, kültürel gelişime katkıda bulunmak, Türk dilinin en iyi şekilde telaffuzunu yaygınlaştırmak, şive birliğinin sağlanmasına çalışmak, yerli oyun yazarlarının yetişmesine yardımcı olmak, milli repertuarı oluşturmak, dünya klasiklerini ve tiyatro sanatındaki yenilikleri tanıtmak, tiyatro sanatını geliştirmek ve yaygınlaştırmak, tiyatroyu yurt içinde yaymak, Türk oyun yazarlarının eserlerinin yabancı ülkelerde tanıtılmasına çalışmak, yabancı sanat adamlarıyla işbirliği yaparak ülkemizle diğer ülkeler arasındaki işbirliğinin gelişimine katkıda bulunmak, gerektiğinde tiyatrolar açmak, milli ve milletlerarası festivallere katılmak amacıyla faaliyetler yürütmektedir.

Bu yapısıyla DTGM'nın Misyonu (Görevi); Cumhuriyet ilkeleri ışığında toplumun kültürel ihtiyacını karşılamak, Türk dilini geliştirmek, tiyatro sanatını yaygınlaştırmak ve evrensel değerlere sahip bireylerin yetiştirilmesine katkıda bulunmak,

DTGM'nın Vizyonu (Hedefi); Tiyatronun doğduğu topraklarda seyreden, dinleyen, okuyan, anlayan, duyarlı bireylerin yetiştirilmesine katkıda bulunan, dünyanın önder tiyatro merkezi olmak,

şeklinde belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

DTGM, Cumhurbaşkanlığı 4 No.lu Kararnamesi 128'inci maddesi uyarınca bir genel müdür tarafından yönetilmekte ve Genel Müdüre yardımcı olmak üzere genel müdür yardımcısı atanabilir. Kurum merkez ve taşra teşkilatı şeklinde yapılandırılmış olup, taşra kuruluşları genel müdürlüğe bağlı olarak faaliyet gösteren yerleşik tiyatro müdürlükleridir. Müdürlükler her türlü sanat, idari, mali ve teknik işlemlerini mevcut mevzuat hükümlerine göre yürütmekte yetkili olup genel müdürlüğe karşı sorumludurlar.

Merkez Teşkilatı:

Kurullar:

- Edebi Kurul - Sanat ve Yönetim Kurulu - Disiplin Kurulu

Ana Hizmet Birimleri:

- Genel Müdürlük - Başrejisörlük - Başdramaturgluk - Sanat Teknik Müdürlüğü

Danışma Denetim Birimleri:

- Hukuk Müşavirliği - Strateji Geliştirme Müdürlüğü - İç Denetim Birimi

Yardımcı Hizmet Birimleri:

- Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı - İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Taşra Teşkilatı: DTGM Taşra Teşkilatı il bazında sanat yönetmeni ve yardımcılarını yönetiminde örgütlenmiş olup, yerleşik düzende hizmet veren müdürlükler;

Ankara Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
İstanbul Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
İzmir Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Bursa Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Adana Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Trabzon Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,

Diyarbakır Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Antalya Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Sivas Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Erzurum Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Van Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Konya Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü'dür.

Turne düzeninde hizmet veren müdürlükler ise;

Gaziantep Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Malatya Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Elazığ Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Samsun Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Çorum Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Aydın Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Zonguldak Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,

K.Maraş Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Rize Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Denizli Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Ordu Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü,
Şeklinde dir.

Özel bütçeli bir idare olan DTGM personeli için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (DMK) hükümleri uygulanmaktadır. Kanunun birinci maddesinin ilk fıkrasına göre Kurumda memurlar istihdam edileceği, maddenin ikinci fıkrasında, sözleşmeli ve geçici personel hakkında 657 sayılı Kanunda belirtilen özel hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Diğer taraftan birinci maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde, DTGM de kuruluş kanunuyla belirlenen kadro ve unvanlarda çalışanlar açısından özel kanunlarının uygulanacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla DTGM de, 657 sayılı DMK çerçevesinde belirlenen kadro ve unvanların yanında, “5441 Sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanun” ile belirlenen kadro ve unvanlar da personel görev yapmaktadır.

DTGM nin kurulduğu 1949 yılından beri 5441 sayılı Kanun kapsamında sözleşmeli personel istihdam edilmektedir. Bu çerçevede görev yapan personel 3 gruba ayrılmıştır; bunlar A Grubu “Sanatçı Memurlar”, B Grubu “Uygulayıcı Uzman Memurlar”, C Grubu “Uzman Memurlar” şeklindedir. 703 sayılı KHK ile mezkûr Kanunun adı “Devlet Tiyatroları Personeli Hakkında Kanun” olarak değiştirilmiş olup, Kanun kapsamında merkezde 56, taşrada 801 olmak üzere toplam 857 sözleşmeli personel görev yapmaktadır.

DTGM de 1965 yılından beri yürürlükte olan 657 sayılı Kanuna göre de memur, sözleşmeli personel ve sürekli işçi istihdam edilmektedir. Bu çerçevede 31.12.2020 tarihi itibarıyla; merkezde 151, taşrada 349 olmak üzere toplam 500 memur; merkezde 180, taşrada 978 olmak üzere toplam 1158 sözleşmeli personel; merkezde 183, taşrada 462 olmak üzere toplam 645 sürekli işçi görev yapmaktadır.

Genel müdürlük rejisör, dekoratör, kostüm tasarımcıları, ışık tasarımcıları, koreograflar, müzik vs. ile Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü’nce her yıl vize edilen, temsil başına çalışma gurubu altında; misafir sanatçı, konservatuar öğrencisi, figüran, sanatsal yardımcı eleman, sahne üzeri ve sahne gerisinde görev yapan sahne uygulayıcılarını aylık puantaj usulü ile çalıştırmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı ve ayrı tüzel kişiliği olan DTGM, 5018 sayılı Kanuna ekli özel bütçeli idarelere ilişkin 2 sayılı cetvelin B-Diğer özel bütçeli idareler kapsamında yer almakta olup, 2019 ve 2020 yıllarına ilişkin bütçe gelir ve giderleri aşağıda açıklanmıştır.

2019 yılında İdareye 31.12.2018 tarihli ve 30642 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7156 sayılı 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 301.240.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 327.703.640,00 TL olmuştur. Ödeneğin %96,86 oranında 317.423.534,00 TL’si kullanılmıştır.

2020 yılında ise, İdareye 31.12.2019 tarihli ve 30995 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7197 sayılı 2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 321.480.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 371.880.120,00 TL olmuştur. Ödeneğin %96,5’u olan 359.501.265,19 TL’si kullanılmıştır.

Tablo 1: 2019 - 2020 Yılları Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Gider Türü	2019		2020		2019-2020 Bütçe Giderleri Artış veya Azalışı (%)
	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	
01. Personel Giderleri	205.945.000,00	203.922.112,00	251.105.000,00	245.273.593,36	20,28
02. SGK Devlet Primi Giderleri	35.430.500,00	34.462.212,00	44.278.000,00	43.661.512,95	26,69
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	65.062.900,00	64.426.338,00	56.819.593,00	54.424.513,55	-15,52
05. Cari Transferler	8.598.240,00	8.515.122,00	11.714.120,00	11.503.752,75	35,10
06. Sermaye Giderler	12.667.000,00	6.097.750,00	7.963.407,00	4.637.892,58	-23,94
Toplam	327.703.640,00	317.423.534,00	371.880.120,00	359.501.265,19	13,26

İdareye bütçe kanunıyla tahsis olunan ödenekler ve harcamalar ağırlıklı olarak personel giderleri üzerinde yoğunlaşmış olup, %68,23 mertebesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Birinci Düzey 830 Bütçe Giderleri	2020 Yılı Harcamaları	
	TL	%
01. Personel Giderleri	245.273.593,36	68,23
02. SGK Devlet Primi Giderleri	43.661.512,95	12,15
03. Mal ve Hizmet Giderleri	54.424.513,55	15,14
05. Cari Transferler	11.503.752,75	3,20
06. Sermaye Giderleri	4.637.892,58	1,29
Toplam	359.501.265,19	100,00

İdarenin gelirleri 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 132'ncı maddesinde aşağıdaki şekilde sayılmıştır.

Devlet Tiyatrolarının gelirleri:

- a) Genel bütçeden ayrılan ödenek,
- b) Temsillerden elde edilecek hasılat,
- c) Tanıtıcı ve aydınlatıcı yayımlardan temin olunacak gelirler,
- ç) Tiyatro Faaliyetinden yararlanan il özel idareleri ile belediyelerince yapılabilecek bağışlar,
- d) Her çeşit bağışlar ve diğer çeşitli gelirler,
- e) Tertiplenecek milli ve milletlerarası festivallerden elde edilecek hasılattan, oluşur.

DTGM, gişe geliri ile sahnelediği oyunları tanıtıcı bilgilerin yer aldığı dergi ve broşürlerin satışından gelir elde etmektedir. Devletten aldığı hazine yardımı ile gelirlerinin toplamı 2020 mali yılı bütçesini oluşturmaktadır.

İdarenin yukarıda belirtilen gelirlerden gerçekleşenlerin tamamı finansal tablolarına yansıtılmış olup, mali tablolarına yansıtılmamış her hangi bir geliri bulunmamaktadır.

Tablo3: 2019–2020 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

EKO. KOD.	Açıklama	2019 Yılı		2020 Yılı	
		Planlanan Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Planlanan Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)
3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.736.000,00	15.012.471,62	14.956.000,00	8.512.202,25
4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	289.129.000,00	313.806.000,00	304.467.000,00	345.367.938,70
5	Diğer Gelirler	2.375.000,00	2.107.185,32	1.057.000,00	1.287.012,40
6	Sermaye Gelirleri	-	-	-	-
9	Ret ve İadeler (-)	-	2.716,79	-	129.897,50
Genel Toplam		301.240.000,00	330.922.940,15	320.480.000,00	355.037.255,85

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

DTGM Merkez ve Taşra Tahakkuk ve Levazım Şube Müdürlükleri ve Muhasebe Birimlerinde Hazine ve Maliye Bakanlığının "Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi ve Yeni Harcama Yönetim Sistemi" MYS kullanılmaktadır

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliğe sahip Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli özel bütçeli idarelere ilişkin 2 sayılı cetvelin B-Diğer özel bütçeli idareler kapsamında yer almaktadır.

DTGM, muhasebe kayıtlarını ve kanuni defterlerini Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri Muhasebesi Hesap Planı (RG:27.12.2014, mükerrer 29218), Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planı (RG:23.12.2014, mükerrer 29214) ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği (RG:31.12.2005, mükerrer 26040) Ek ve değişiklikleriyle bu konularda yayımlanan diğer tebliğlerdeki düzenleme hükümlerine uygun şekilde tutmakta ve temel mali tabloları (Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu, Nakit Akış Tablosu vb.) ile diğer mali tablolarını hazırlamaktadır.

Kurum, tüm muhasebe kayıt, dönem sonu ve mahsup işlemlerini 2018 yılından itibaren, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen "Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi"nde gerçekleştirmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici mizan ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü bünyesinde, 2013 yılında Genel Müdüre bağlı Strateji Geliştirme Müdürlüğü koordinesinde, iç kontrol sistemine ait eylem planı hazırlama çalışmaları başlatılmıştır.

2020 yılı Denetim çalışmaları çerçevesinde, DTGM üst düzey yöneticisi ile yapılan görüşmelerde 2013 yılından beri yapılan çalışmalar değerlendirilmiş, atılması gereken adımlar üzerinde durulmuştur. DTGM bünyesinde iç kontrol sisteminin oluşturulması için 08.06.2020 tarihinde Genel Müdür tarafından yeniden onay verilmiş ve çalışmalar yeniden başlatılmıştır. Genel Müdürlük Makamının Olurları gereğince DTGM iç kontrol sisteminin, Strateji Geliştirme Müdürlüğü'nün rehberlik ve koordinasyonu merkez ve taşra birimlerinin katılım ve iş birliği ve iç denetim biriminin ise danışmanlığı ile oluşturulma çalışmalarına, önceki yıllarda yapılan çalışmalar da dikkate alınarak başlanmıştır.

Yeniden başlanan çalışmalar kapsamında, DTGM bünyesinde iç kontrol sisteminin oluşturulması amacıyla, proje aşamalarının gerçekleştirilmesi için bir proje takvimi oluşturulmuş, çalışmaların belirlenen takvime uygun olarak yürütülmesi öngörülmüştür.

Genel Müdürlük Merkez Birimleri ile İç Kontrol Proje Ekibinde yer alacak İç Kontrol Kurulu ve Birim İç Kontrol Temsilcilerinin belirlenmesi için yazışmalar yapılmış ve yazı ekinde yer alan DTGM İç Kontrol Sistemi Merkez Birimleri Proje Ekibi isim listesi oluşturulmuştur. Listede yer alan “İç Kontrol Kurulu” ve “Birim İç Kontrol Temsilcileri”nin İç Kontrol Proje Ekibinde görevlendirilmeleri hususu 13.11.2020 tarihli Makam Oluru ile kabul edilmiştir.

Üst Düzey Yönetici olan Genel Müdürlük Makamının olurları gereğince iç kontrol sistemini oluşturulma çalışmalarına başlanılmış, proje aşamalarının gerçekleştirilmesi için bir proje takvimi belirlenmiş olup, çalışmaların belirlenen takvime uygun olarak yürütülmeye başlandığı anlaşılmıştır.

İç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi sorumluluğu esas olarak üst düzey yöneticilere ait bulunmaktadır. Bu nedenle, iç kontrol sistemine yönelik çalışmaların üst düzey yönetici onayıyla başlatılması, üst düzey sahiplenmeyi, yetkilendirmeyi ve izlemeyi sağlamanın yanında, üst düzey yöneticinin olumlu iradesini göstermesi açısından büyük önem arz etmektedir.

5436 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nun 08.04.2013 tarih ve 2013/4625 sayılı Kararı uygulamaya konulmuştur. Söz konusu Kararname eki listede DTGM Merkez Teşkilatı için 1 adet birinci derece, 1 adet üçüncü derece ve 1 adet beşinci derece olmak üzere toplam 3 adet İç Denetçi kadrosu tahsis edilmiştir.

Kurumda 2013 ile 2016 yılları arasında iç denetim faaliyeti gerçekleştirilememiştir. 2017 yılında DTGM İç Denetim Yönergesi hazırlıkları başlatılmış ve Hazine ve Maliye Bakanlığı İç Denetim Koordinasyon Kurulu ile yazışmalar yapılmış, Genel Müdürlük Makamının 11.01.2018 tarih ve 991 sayılı oluru ile DTGM İç Denetim Birimi ihdas edilerek söz konusu yönerge fiilen yürürlüğe girmiştir.

İç denetim biriminin ihdas edilmesi sonrasında birimlerle görüşülerek üç yıllık (2018-2020) denetim planı hazırlanmış, 2018 ve 2019 yılı İç Denetim Programları gerçekleştirilmiştir. 2020 yılı İç Denetim Programında ise üç yıllık plan ve denetim tecrübeleri dikkate alınarak, Konya, İstanbul, İzmir ve Sivas Devlet Tiyatrosu Müdürlüklerinin denetimlerine yer verilmiştir. Ayrıca program dışı olarak İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığınca yürütülen süreçlerin denetimi istenmiş ve bu denetim tamamlanmıştır.

Bunların yanında iç denetim birimi Genel Müdürlük Makamının 08.06.2020 tarih ve 12139 sayılı oluru ile "iç kontrol sistemi"nin ihdas edilmesi çalışmalarında danışmanlık ile görevlendirilmiştir.

DTGM İç Denetim Yönergesinde belirlenen kapsamda bir iç denetimin tek bir iç denetçi tarafından gerçekleştirilebilmesi oldukça zor görülmektedir. Mevcut iç denetçi kadrolarının doldurularak, yönerge de belirlenen iç denetim kapsamının tamamının gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir.

5436 sayılı Kanun'un 15 inci maddesine göre; Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin merkez teşkilâtlarında Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Kanuna ekli (2) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin merkez teşkilâtlarında ise Müdürlük kurulacağı belirtilmiş olup, bu çerçevede DTGM de Strateji Geliştirme Müdürlüğü kurulmuştur.

Strateji Geliştirme Birimleri; Bakanlıklarda "Başkanlık", 5018 Sayılı Kanunun I ve II Sayılı Cetvellerinde yer alan diğer idarelerin hepsinde ise "Daire Başkanlığı" olarak teşkilatlandırılırken Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğünde "Müdürlük" olarak kurulmuştur. Ancak görev ve sorumlulukları bakımından diğer idarelerle aynı yükümlülükleri bulunan DTGM "Strateji Geliştirme Müdürlüğü'nün "Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı" şeklinde yapılandırılmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Konusu Aynı Olan Hizmet Alımlarının Doğrudan Temin Limiti Altında Kalınmak Amacıyla Parçalara Bölünerek Gerçekleştirilmesi

Konusu aynı olan ve önce pazarlık ihale usulüyle, daha sonra doğrudan temin yöntemiyle alımı gerçekleştirilen bazı hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanunun 22-d maddesinden faydalanmak amacıyla parçalara bölüdüğü tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 1'inci maddesinde; bu Kanunun amacının, kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemek olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 18'inci maddesinde ise, idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde uygulanacak ihale usulleri; a)Açık ihale usulü, b)Belli istekliler arasında ihale usulü, c)Pazarlık usulü olarak belirlenmiştir.

Bu maddede yer alan doğrudan temin usulü 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunun 12' nci maddesi ile ihale usulleri arasından çıkarılmıştır. Bu durumda Kanunun 22'nci maddesinde düzenlenen doğrudan temin, maddede belirtilen sınırlı hallerde ve bazı küçük alımlarda başvurulabilecek olan ve ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan karşılanabileceği bir alım usulüdür.

Kanun koyucu Kanunun 22'nci maddesinde düzenlenen doğrudan temin ile ihtiyaçların karşılanması uygulamasını mümkün olduğunca sınırlı tutmak istemiş ve bunu da teminat altına almak amacıyla Kanunun 62'nci maddesinin (1) bendinde yer alan; bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz hükmü ile teminat altına almak istemiştir.

Ayrıca Kanunun “Temel ilkeler” başlıklı 5'inci maddesinde de; İdarelerin, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu oldukları, aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceği, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel ihale usulleri olduğu, diğer ihale usullerinin Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabileceği, hususları hüküm altına alınmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun yukarıda belirtilen hükümleri göz önüne alındığında, idarelerin ihtiyaçlarını karşılarken öncelikle temel ihale yöntemleri olan açık ihale ve belli istekliler arasında ihale yöntemine başvurmaları, doğrudan temin ile ihtiyaçlarını karşılama usulüne ise ancak Kanunun 22'nci maddesinde belirtilen sınırlı

hallerde ve bazı küçük alımlarda başvurmaları, bu hallerde de Kamu İhale Kanununun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşmamaları gerekmektedir.

Ayrıca İdarelerin, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerini bir arada ihale etmemeleri ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerini kısımlara bölmeleri gerekmektedir.

DTGM İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından 2019 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21-f pazarlık maddesi ile ihale edilen “*Personel Servis Kiralanması İşİ*” kapsamında yüklenici ile sözleşme imzalanmış, yürürlüğe giren sözleşme 22.05.2020 tarihinde sona ermiştir. Bu tarihten sonra personel servis taşıması için aynı yüklenici ile doğrudan temin yöntemiyle 5 ayrı sözleşme imzalanarak hizmet alımı sürdürülmüştür. Daha sonra 4734 sayılı Kanunun 21-f pazarlık maddesiyle ihaleye çıkılarak bir başka yüklenici ile sözleşme imzalanmış ve hizmet alımının devamı sağlanmıştır.

Aynı şekilde Ankara Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü tarafından 2019 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21-f pazarlık maddesi ile ihale edilen “*Şehirler Arası Turne Amaçlı Şoförlü Otobüs Kiralama Hizmet Alımı İşİ*” kapsamında yüklenici ile sözleşme imzalanmış, yürürlüğe giren sözleşme 12.03.2020 tarihinde sona ermiştir. Bu tarihten sonra aynı hizmet için bir adet doğrudan temin sözleşmesi imzalanarak hizmet alımı sürdürülmüştür. Bu sırada yeniden 4734 sayılı Kanunun 21-f pazarlık maddesiyle ihaleye çıkılarak bir başka yüklenici ile sözleşme imzalanmış ve hizmet alımının devamı sağlanmıştır.

Yine Ankara Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü tarafından 2019 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21-f pazarlık maddesi ile ihale edilen “*Şehir İçi ve Şehirler Arası Turne Amaçlı, Kamyonlarla Yük Taşıma Hizmet Alımı İşİ*” kapsamında yüklenici ile sözleşme imzalanmış, yürürlüğe giren sözleşme 14.05.2020 tarihinde sona ermiştir. Bu tarihten sonra aynı hizmet için bir adet doğrudan temin sözleşmesi imzalanarak hizmet alımı sürdürülmüştür. Yeniden 4734 sayılı Kanunun 21-f pazarlık maddesiyle ihaleye çıkılarak bir başka yüklenici ile sözleşme imzalanarak hizmet alımının devamı sağlanmıştır.

Yukarıda örnekleri verilen ve konularının da aynı olması nedeniyle, pazarlık usulü

ile yapılan sözleşmeler bitmeden önce yeni ihale hazırlıklarının yapılarak bir sonraki ihale sürecinin başlatılması, tekemmül ettirilmesi ve önceki sözleşmenin bitiminden hemen sonra devreye girecek şekilde hareket edilmesi, idarenin tüm hazırlıklarını buna göre yapması gerekmektedir.

Gerekli önlemler alınarak zamanında ihale edilmesi mümkün olan hizmet alımı işlerinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22-d doğrudan temin maddesi kapsamında karşılamak amacıyla parçalara bölünmesi mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç olarak, konusu aynı olan ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunda belirtilen yöntemlerle ihale edilebilecek olan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin Kanunun 22. maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin altında kalacak şekilde kısımlara bölünmek suretiyle doğrudan temin yöntemi kullanılarak satın alınmaması gerekmektedir.

BULGU 2: Kamu İhale Kanunu'na Göre Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Kanunda Öngörülen % 10'luk Sınırın Aşılması

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nün 2020 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda; DTGM tarafından gerçekleştirilen mal ve hizmet alımlarının önemli bir bölümünün doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirildiği ve doğrudan temin sınırı için öngörülen %10 limitinin aşıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar başlıklı 62. maddesinin (1) bendinde; “1) (Ek:4964/38 md.) Bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun görüşü olmadıkça aşamaz” denilmektedir.

Mal ve Hizmet alımları ile Yapım işlerine ait Uygulama yönetmeliklerinin Temel ilkeler başlıklı 4. Maddesinde; “İdareler, yapacakları ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

(7) Kurulun uygun görüşü olmadıkça, Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine hizmet alımı amacıyla konulacak ödeneklerinin %10'unu aşamaz. İdareler, anılan parasal limitler dahilinde gerçekleştirecekleri hizmet alımlarında,

hizmet alımları için ayrılan ve yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alırlar.” hükümleri yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliğinin 4734 sayılı Kanununun 62'nci maddesinin (1) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar başlıklı 21. Maddesinde konu genişçe açıklanmıştır.

Bu hükümlerden de anlaşılacağı üzere, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Bütün bu satınalmaların kanunda belirtilen istisnalar hariç öncelikle bu usullerden biriyle yapılması gerekmektedir.

DTGM'nin mali tabloları ve sorumlular tarafından onaylı resmi belgelerin incelenmesinden; mal ve hizmet alımları için ilgili ödenek tertipleri kapsamında 56.114.341,00 TL ödenek ayrıldığı, bu ödenekten toplam 48.846.640,87 TL'lik harcama yapıldığı, söz konusu harcamalardan Sadece 22-d doğrudan temin yöntemiyle toplam 17.421.418,56 (KDV Hariç) TL'lik alımın gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Bu miktar, mal ve hizmet alımı için ayrılan ödeneklerin ortalama % 31,05 ine tekabül etmekte olup, doğrudan temin limiti olan %10'luk sınır toplamda ortalama %21,05 kadar aşmış bulunmaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; idare tarafından 4734 sayılı Kanununun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'luk sınırının mevzuata aykırı bir şekilde aşılması suretiyle, Kamu İhale Kurulu'nun görüşü alınmadan, alım yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 3: Doğrudan Temin Usulü İle Yapılan Alımların Elektronik Kamu Alımları Platformu Kullanılarak Kamu İhale Kurumuna Bildirilmemesi

DTGM ye bağlı bazı birimlerin, doğrudan temin yoluyla yaptıkları alımları “Doğrudan Temin Kayıt Formu” doldurarak Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinden Kamu İhale Kurumuna bildirmedikleri görülmüştür.

4734 sayılı Kanunda ihale ve diğer satın alma süreçlerinin yürütülmesi için Kamu İhale Kurumu tarafından oluşturulan EKAP'a ilişkin hükümler düzenlenmiştir. İlgili Kanunda EKAP'ın kurulması ve işletilmesi ile ihale sürecinde elektronik araçların kullanımına ilişkin esas ve usullerin Kamu İhale Kurumu tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede Kamu İhale Kurumu, satın alma işlemlerin uygulanmasına yönelik Kamu İhale Genel Tebliğini yayımlamıştır. Kamu İhale Genel Tebliği'nin 30.9.2 maddesinde

“Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlar, takip eden ayın onuncu gününe kadar “Doğrudan Temin Kayıt Formu” doldurularak EKAP üzerinde kayıt altına alınır. Bilgilerini tam ve düzenli olarak göndermeyen idarelerin 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi çerçevesinde yapacakları başvuruların değerlendirilmesi sırasında bu husus dikkate alınacaktır” düzenlemesi bulunmaktadır.

Diğer taraftan; 31.12.2020 tarih 31351 Sayılı Resmi Gazete yayımlanan ve 01.01.2021 tarihinden itibaren yürürlüğe giren *“4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62 Nci Maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ”* ile yeni bir düzenleme getirilmiştir. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 62’nci maddesinin (1) bendinde *“Bu Kanununun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz”* hükmü yer almaktadır. Söz konusu tebliğ ile 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (1) bendinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliğinde; Kanununun 62 nci maddesinin (1) bendi kapsamındaki uygun görüş başvuruları, Kamu İhale Kurumu (KİK) tarafından standartları belirlenen ve EKAP üzerinden doldurulacak talep formu ile yapılacağı belirtilerek EKAP ın zorunlu olarak kullanılma gerekliliği ortaya konulmuştur.

Dolayısıyla, yukarıda belirtilen düzenlemelere göre; idarelerin doğrudan temin usulü ile yapacakları alımları EKAP'a kaydetmeleri gerekmekte olup, bu usulle yapılan alımlar en geç alımın yapıldığı ayın onuncu gününe kadar EKAP'a kaydedilmesi gerekmekte, ayrıca 31.12.2020 tarihinde yayımlanan *“4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62 Nci Maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ”* kapsamında yapılacak uygun görüş başvurularının da, standartları belirlenen ve EKAP üzerinden doldurulacak talep formu ile yapılması gerekmektedir.

Denetimler sırasında idareye bağlı bazı birimlerin, doğrudan temin yoluyla yaptıkları alımları *“Doğrudan Temin Kayıt Formu”* doldurarak EKAP üzerinden KİK’e bildirmedikleri görülmüş, bunun sebepleri araştırıldığında, Bilişim Teknolojileri alt yapısının yetersizliği, DTGM merkez ve taşra teşkilatında eleman yetersizliğinin olduğu, mevcut elemanların ise konu ile ilgili yeterli eğitimlerinin olmadığı anlaşılmıştır.

Bu nedenlerle;

DTGM merkez ve taşra birimleri tarafından, KİK tarafından yapılan düzenlemeler

doğrultusunda doğrudan temin yoluyla yapılan alımların “Doğrudan Temin Kayıt Formu” doldurarak EKAP üzerinden KİK’e bildirilmesinin,

İdare tarafından, Bilişim Teknolojileri alt yapısını iyileştirilmesinin yanında, konu ile ilgili eğitim eksikliği bulunan ilgili personelin de eğitim eksikliklerinin giderilmesinin,

Gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Limitler Kapsamında Yapılan Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

İdareye bağlı birimler tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendine göre limitler kapsamında yapılan alımlarda yasaklılık kontrolünün gerçekleştirilmediği görülmüştür.

Kamu İhale Kurumu (KİK); 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda belirtilen yetkilere dayanarak Kamu İhale Genel Tebliği'ni yürürlüğe koymuş ve Tebliğin 30 uncu maddesinin beşinci fıkrasında teyit işlemlerini düzenlemiştir. Anılan fıkranın (4) numaralı alt bendine göre;

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyeceği,

Ancak, anılan Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği,

hükme bağlanmıştır.

KİK, sözü edilen hükümler çerçevesinde Resmî Gazete’de yayımlanan ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarını günlük olarak takip etmekte ve kararlarda yer alan bilgilere göre sicil tutma görevini yerine getirmektedir. KİK’in görevini daha etkin, hızlı ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi, ihale yapan idarelerin ise ihaleyi zamanında ve usulüne uygun bir şekilde tamamlayabilmeleri amacıyla KİK tarafından tutulan ve KİK’in internet sayfasında ilan edilen yasaklılar listesinin ve yasaklamalarla ilgili açıklamaların takip edilmesi gerekmektedir.

KİK internet sayfasında yasaklılar listesi bölümüne girildiğinde ilgili internet sayfası, işlemin satın alma süreçlerinin yürütüldüğü Elektronik Kamu Alımları Platformuna (EKAP) yönlendirmektedir. Buna göre idarelerin, parasal limit dâhilinde yaptıkları doğrudan temin alımlarında alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığını EKAP'tan kontrol etmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, bazı birimlerin mevzuata aykırı olarak parasal limitler kapsamında yapılan doğrudan temin alımlarında alım yapılan gerçek veya tüzel kişinin yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığını EKAP'tan kontrol etmediği anlaşılmıştır.

Harcama birimleri tarafından yasaklı firmalardan alım yapılması riskini bertaraf edilmesi açısından, idarelerin, parasal limit dâhilinde yaptıkları doğrudan temin alımlarında alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığını EKAP'tan kontrol edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna Raporlama Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresince bulgu içeriği gereğinin yerine getirildiği anlaşılmıştır.
İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun Toplanmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresince bulgu içeriği gereğinin yerine getirildiği anlaşılmıştır.
Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının Hazine ve Maliye Bakanlığına Gönderilmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu içeriğinin gerekleri yerine getirilmiştir.
Telif İşlemleri ve Ödemelerinde KDV Kanununa Uyulmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Bulgu içeriği vergi uygulamasına ilişkin tesbit

			Hazine ve Maliye Bakanlığından gelecek görüş doğrultusunda yerine getirilecek olup henüz söz konusu görüş gelmediğinden tekrar bulgu konusu yapılmıştır.